

Tereza Hladíková

Název posteru

Obraz učitele v současném českém denním tisku (Conception of a teacher in the contemporary Czech daily press)

Klíčová slova v ČJ

Učitel, média, denní tisk, obsahová analýza, platy učitelů, prestiž učitelů, edukační proces

Klíčová slova v AJ

Teacher, media, daily press, content analysis, teachers' salaries, teachers' prestige, process of education

Cíle v ČJ

Poster prezentuje výsledky výzkumně zaměřené diplomové práce. Jejím cílem bylo na příkladu vybraného deníku zjistit, jaký mediální obraz o učiteli a jeho profesi je vytvářen současným denním tiskem v ČR. Práce se snaží zodpovědět tyto dílčí výzkumné otázky: 1) V jaké míře se deník věnuje tématu učitele? 2) Jakým subtématům učitele a jeho profese se deník věnuje? 3) Přispívají prezentované články v denním tisku k pozitivní propagaci učitele a učitelství? 4) Jaký celkový dojem o českém učiteli (o školství) může získat čtenář denního tisku?

Teoretická východiska v ČJ

Východiskem je konfrontace teoretického pojetí učitelství, které se opírá o historický, sociologický či profesní kontext (Průcha, 2002; Vašutová, 2004; Spilková & Vašutová, 2008), se zprostředkovaným mediálním pojetím učitelství (Kunzová & Šed'ová). Významným faktorem vnímání učitelské profese je pohled laické veřejnosti, jejíž diskuzi o učiteli denní tisk do jisté míry zrcadlí. Činí tak mnohdy i s různým záměrem, politickým podtextem výběru témat, ideovou konotací apod. Otevírá se tím určitý rozpor mezi klíčovými problémy učitelské profese (Urbánek, 2005) umocňované dramatickými společenskými změnami v postmoderní situaci (Lorenzová, 2016) a atraktivními tématy edukace, která jsou veřejností aktuálně očekávána. Nelze proto předpokládat, že zjištěný mediální obraz bude odpovídat teoretickému pojetí učitelské profese.

Metodologie v ČJ

Pro získání výsledků byla provedena rešerše příspěvků jednoho reprezentativního deníku (MF Dnes) za rok 2017. Vybrané příspěvky byly analyzovány kombinací

kvantitativní analýzy a kvalitativní obsahové analýzy. Veškeré vybrané příspěvky byly vyhodnoceny z pohledu místa a času vydání, výpovědní hodnoty, tematického obsahu, citového zabarvení aj. Články s vysokou výpovědní hodnotou byly dále analyzovány z pohledu rozsahu textu, doprovodného obrazového materiálu, citového zabarvení titulků, stránkového umístění a návaznosti na jiné texty/články. Dále jsou detailněji analyzována tři frekventovaná témata, která se v deníku objevila.

Závěry v ČJ

V celém deníku vycházel průměrně jeden článek za den. Přibližně 50% článků se podrobně věnovalo tématu učitele. Volba témat ukázala úzkou spojitost mezi učitelstvím a dalšími oblastmi života. Nejčastějším tématem, které posloužilo hlavně jako nástroj předvolební kampaně, byly platy učitelů. Druhé nejčastější téma řešilo klíčovou otázku prestiže a ocenění učitelů, a třetí téma se týkalo procesu výuky, kde se nejvíce projevilo volání po změně/modernizaci českého školství. Většina celorepublikově vydaných článků a článků zaměřených primárně na téma učitele se neslo v negativním duchu, což nepřispívá k pozitivnímu obrazu této profese. Naopak může deník ve čtenáři vzbuzovat dojem, že situace učitelů a školský systém v ČR jsou neutěšený, kostrbatý, plný neřešených problémů, s propastnými rozdíly v přístupu učitelů a kvalitě jejich práce.

Souhrn příspěvku v AJ

This Master thesis sets the goal to provide the reader with information about the picture of teachers and their profession which has been created by the current daily press in the Czech Republic. The picture is based on collected articles taken from one chosen newspapers in term of one calendar year – year 2017. Based on the content analysis of the articles and the analysis of their social background, it will be shown to the reader which topics regarding the teacher's profession are important to journalists and the society and to which extent the presented issues correspond with opinions of experts. A part of the thesis, besides the results, is consideration of the potential influence of newspapers on the public viewing of teachers and their issues. The chosen samples were analysed from both perspectives – their form and their content. The thesis includes chapters about free major topics, analysed and described in detail.

Bibliografie

Kunzová, Z., & Šedřová, K. (2002). Obraz školy a školství v českých médiích. *Studia paedagogica*, 50(7), 99–110.

Lorenzová, J. (2016). *Kontexty vzdělávání v postmoderní situaci*. Praha: UK.

Průcha, J. (2002). *Učitel: současné poznatky o profesi*. Praha: Portál.

Spilková, V., & Vašutová, J. (2008). Učitelská profese v měnících se požadavcích na vzdělávání. Praha: UK.

Urbánek, P. (2005). Vybrané problémy učitelské profese: aktuální analýza. Liberec: Technická univerzita v Liberci, Fakulta pedagogická.

Vašutová, J. (2004). Profese učitele v českém vzdělávacím kontextu. Brno: Paido.